

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Стоматологічний факультет

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції
за міжнародної участі
«Актуальні питання сучасної стоматології»,
присвяченої 100-річчю стоматологічного факультету
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця

Київ
Видавництво “КНИГА-ПЛЮС”
2021

УДК 616.31:378.4 (042.5)
М43

Матеріали науково-практичної конференції за міжнародної
участі «Актуальні питання сучасної стоматології», присвяченої
100-річчю стоматологічного факультету Національного
медичного університету імені О.О. Богомольця
18-19 березня 2021 р., м. Київ

Укладачі: Канюра О.А., Біденко Н.В., Філоненко В.В.

ISBN 978-966-460-136-5

© Канюра О.А., Біденко Н.В.,
Філоненко В.В., 2021

Конференцію внесено до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та конференцій Міністерства освіти і науки України (Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації») 2021 рік (Посвідчення № 432 від 29 вересня 2020 р.).

Організатори конференції:

- Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, стоматологічний факультет

Співорганізатори:

- Асоціація стоматологів України
- Українська Асоціація черепно-щелепно-лицевих хірургів
- Українська Асоціація профілактичної та дитячої стоматології
- Українська Асоціація стоматологічної освіти

ADE-UA

Організаційний комітет науково-практичної конференції за міжнародної участі «Актуальні питання сучасної стоматології», присвяченої 100-річчю стоматологічного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця:

- *Ю.Л. Кучин* – ректор університету, професор
- *О.А. Канюра* – проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор
- *С.В. Земсков* – проректор з наукової роботи та інновацій, професор
- *Р.Л. Скрипник* – проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції, професор
- *Н.В. Біденко* – декан стоматологічного факультету, професор

- А.В. Борисенко – завідувач кафедри терапевтичної стоматології, професор
- В.О. Маланчук – член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, професор
- В.П. Неспрядько – завідувач кафедри ортопедичної стоматології, професор
- О.В. Савичук – завідувач кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань, професор
- П.С. Фліс – завідувач кафедри ортодонтії та пропедевтики ортопедичної стоматології, професор
- Л.М. Яковенко – завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії дитячого віку, професор
- А.В. Копчак – директор Стоматологічного медичного центру, професор
- Я.А. Кульбашина – професор кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
- Л.О. Хоменко – професор кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань
- І.Л. Скрипник – доцент кафедри ортодонтії та пропедевтики ортопедичної стоматології
- В.В. Філоненко – заступник декана стоматологічного факультету, доцент
- О.І. Коваль – заступник декана стоматологічного факультету, професор
- А.О. Мельник – заступник декана стоматологічного факультету, доцент
- Є.І. Марцинюк – в.о. голови студентської ради стоматологічного факультету
- А.О. Крупич – голова Студентського наукового товариства імені О.А. Киселя стоматологічного факультету

Усі публікації наведено зі збереженням наукових думок і творчих рішень авторів. Організаційний комітет не завжди поділяє думки авторів публікацій. Жодну публікацію не можна копіювати, дублювати та використовувати в будь-якому вигляді без письмової згоди авторів та видавців Матеріалів конференції.

ОРГКОМІТЕТ ВИСЛОВЛЮЄ ЩИРУ ПОДЯКУ

**керівництву Національного медичного університету імені
О.О. Богомольця, лекторам, авторам публікацій за підтримку
та участь в роботі науково-практичної конференції**

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ІСТОРІЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ ТА ЙОГО НАУКОВИХ ШКІЛ

СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ 100 РОКІВ Біденко Н.В.	8
УРОЧИСТІ ЗБОРИ З НАГОДИ 100-РІЧЧЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ	15
ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ Борисенко А.В., Печковський К.Є.	19
НАУКОВА ШКОЛА КАФЕДРИ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ НМУ імені О.О. Богомольця. ОБГРУНТУВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ Борисенко А.В.	27
ПРОФЕСОР І.О. НОВИК – ФУНДАТОР ВІТЧИЗНЯНОЇ ПАРОДОНТОЛОГІЇ Борисенко А.В., Дікова І.Г., Кононова О.В.	33
РОЗВИТОК КАФЕДРИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ ТА ЇЇ НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ В.О. Маланчук, О.С. Воловар, Я.А. Кульбашна	35
МИНУЛЕ ТА СЬОГОДЕННЯ КАФЕДРИ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ Неспрядько В.П., Клітинський Ю.В.	52
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ПРОФІЛАКТИКИ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ: СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК, СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ Савичук О.В., Хоменко Л.О.	61
НАУКОВА ШКОЛА ОРТОДОНТІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ Фліс П.С.	64

НАУКОВА ШКОЛА КАФЕДРИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ВРОДЖЕНИХ І НАБУТИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ

Яковенко Л.М., Чехова І.Л., Єфименко В.П., Кисельова Н.В.,
Єгоров Р.І., Ковтун Т.О., Шафета О.Б..... 70

РОЗДІЛ 2

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА ЕПІДЕМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

«ВВЕДЕННЯ В КЛІНІЧНУ СТОМАТОЛОГІЮ» – НОВА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ

Біденко Н.В., Остапко О.І. 75

ІСТОРІЯ, ЯКА НАРОДЖУЄТЬСЯ ЗАРАЗ. ГУМАНІСТИЧНІ ТА ЕТИЧНІ ВИМІРИ СИСТЕМНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Гордієнко О.В. 78

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ-СТОМАТОЛОГАМИ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

Дементьева О.В., Романюк О.В., Чумак Е.А. 80

ОСОБЛИВОСТІ ОВОЛОДІННЯ ФАХОВИМИ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ СТУДЕНТАМИ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НМУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Канюра О.А., Біденко Н.В., Філоненко В.В. 83

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Копчак О.В., Черняк С.Я., Новіков Р.А., Рогозін В.В. 84

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ПЛАТФОРМ (ZOOM) НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Маланчук В.О., Воловар О.С., Шевчук Р.І. 87

МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВИХ ХІРУРГІВ В УКРАЇНІ: ПРОЄКТ

Маланчук В.О., Кульбашна Я.А., Нагірний Я. П., Шувалов С.М. 88

ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО В УМОВАХ КАРАНТИНУ, ПОВ'ЯЗАНОГО З COVID-19

Огоновський Р.З., Колесніченко О.В., Синиця В.В., Малко Н.В.,
Гірчак Г.В., Солина Н.М. 91

АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	
Поліщук С.С., Скиба В.Я., Поліщук В.С., Назарчук О.А.	94
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ: ПРИЧИНИ, ЯКІ ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЮ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ	
Саханда І.В.	95

РОЗДІЛ 3

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ ТА ОРТОДОНТІЇ

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТНОЇ МЕХАНІЧНО-ДІЮЧОЇ АПАРАТУРИ ТА МІОФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ З ДИХАЛЬНОЮ ГІМНАСТИКОЮ У ПАЦІЄНТІВ ВІКОМ 6-9 РОКІВ	
Ардикуце В.П.	98
ЗМІНИ ТКАНИН ПАРОДОНТА ЩУРІВ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ II ТИПУ	
Артемчук А.В., Савичук О.В.	101
ORAL HEALTH OF CHILDREN UNDERGOING DENTAL TREATMENT UNDER GENERAL ANESTHESIA	
Burak Zh.M., Al-Dujaili M.S.Sh.	102
COMPLEX TREATMENT OF CHILDREN'S CHRONIC CATARRHAL GINGIVITIS WITH THE USE OF PROTEOLYSIS INHIBITORS	
Volkova S.V., Ptytsina V.A., Sukharev M.V.	105
ПОШИРЕНІСТЬ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ КАРІЄСУ ЗУБІВ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПРОРІЗУВАННЯ ЗУБІВ	
Гороховський В.В.	107
СТРАТЕГІЯ ЛІКУВАННЯ ЗУБОЩЕЛЕПНИХ АНОМАЛІЙ ІЗ СКУПЧЕНІСТЮ ЗУБІВ	
Дмитренко М.І.	109
ПОКАЗАННЯ ТА ПРОТИПОКАЗАННЯ ДО ВИДАЛЕННЯ ТРЕТІХ МОЛЯРІВ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ ЗУБОЩЕЛЕПНИХ АНОМАЛІЙ І ДЕФОРМАЦІЙ У РІЗНІ ВІКОВІ ПЕРІОДИ ФОРМУВАННЯ ЗУБОЩЕЛЕПНОГО АПАРАТУ	
Дорошенко С.І., Кузьменко І.С.	111
АНАЛІЗ АСОЦІАЦІЇ ПОЛІМОРФІЗМУ RS2981579 ГЕНА FGFR2 З РОЗВИТКОМ ПАТОЛОГІЧНИХ ФОРМ ПРИКУСУ	
Дорошенко С.І., Шкарупа В.М., Стороженко К.В.	113

ДОСВІД ЛІКУВАННЯ ПЕРЕЛОМІВ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ В ДІТЕЙ У ПЕРІОД ЗМІННОГО ПРИКУСУ	
Єгоров Р.І.....	115
КОМБІНОВАНИЙ ПІДХІД У ЛІКУВАННІ ЗУБОЩЕЛЕПНИХ АНОМАЛІЙ У ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ГЕЛЮ BIOREPAIR	
Ісакова Н.М., Закалата Т.Р.....	117
ОБҐРУНТУВАННЯ ВАЖЛИВОСТІ ДІАГНОСТИЧНИХ ЗАХОДІВ У КОМПЛЕКСНОМУ ПІДХОДІ ДО ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ ЗІ СКУПЧЕНІСТЮ ЗУБІВ	
Канюра О.А., Кримовський К.Г., Бродецька Л.О.	120
ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФАНТИЛЬНИХ ГЕМАНГІОМ У ДІТЕЙ	
Кисельова Н.В., Кірієнко Ю.Ю.	122
ВИБІР УМОВ ПРОВЕДЕННЯ САНАЦІЇ ПОРОЖНИНИ РОТА У ДІТЕЙ РІЗНОГО ВІКУ ТА ТЕМПЕРАМЕНТУ	
Коваль О.І., Коваль П.Б.	124
ПРОЯВИ ЕНТЕРОВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ В ПОРОЖНИНІ РОТА У ДІТЕЙ	
Корнієнко Л.В., Трубка І.О.....	126
PREVALENCE OF GINGIVITIS AMONG CHILDREN AND ADOLESCENT IN BREST REGION	
Krautsova-Kukhmar N.G., Shakavets N.V.....	129
СТАН ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБІВ У ДІТЕЙ З ГОСТРИМИ ФОРМАМИ ЛЕЙКЕМІЇ	
Легенчук О.В., Опанасенко О.О.	131
КЛІНІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ ТИМЧАСОВИХ МОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ РЕСТАВРАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ	
Лютіков О.І.....	133
АНАЛІЗ ЧАСТОТИ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ТА ПАТОЛОГІЧНИХ ФОРМ ПРИКУСУ, ПОВ'ЯЗАНИХ З РОСТОМ ТА РОЗВИТКОМ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Масна-Чала О.З., Чайковська С.Ю., Масна З.З., Адамович О.О., Пальтов Є.В., Рудницька Х.І., Челпанова І.В.	135
ЛОГОТЕЙПУВАННЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬСЯ ЗМІНАМИ ТКАНИН ЯЗИКА	
Мельник А.О., Яковенко А.О.	138
ОЦІНЮВАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ЗАХВОРЮВАНOSTІ У ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Мельник В.С., Білищук Л.М., Зомбор К.В.....	140
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ЩОДО ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА ШЛЯХОМ НАОЧНОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ ГІГІЄНИЧНИХ ІНДЕКСІВ У ДІТЕЙ З НЕЗНІМНОЮ ОРТОДОНТИЧНОЮ АПАРАТУРОЮ	
Немирович Ю.П., Пономаренко В.С.	142

ТАКТИКА ЛІКУВАННЯ РАДИКУЛЯРНИХ ЗУБОВІСНИХ КІСТ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ, УТВОРЕНИХ ВІД ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ	
Ододюк В.В.	145
SYSTEMATIZATION OF STAINED DENTAL PLAQUE IN CHILDREN	
Ostrianko V. I., Yakubova I. I., Buchinskaya T.O., Volkova S.V.	146
РОЛЬ ПЕРИНАТАЛЬНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ У ФОРМУВАННІ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	
Парпалей К.А., Трубка І.О., Парпалей Є.І.	147
ДИСТАЛІЗАЦІЯ ПЕРШИХ ПОСТІЙНИХ МОЛЯРІВ – СПОСІБ СТВОРЕННЯ МІСЦЯ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ РЕТЕНЦІЇ ТА ВЕСТИБУЛЯРНОГО ПОЛОЖЕННЯ ІКЛІВ	
Пилипів Н.В., Корнієнко М.М.	150
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ ПРИКАРПАТТЯ	
Попович З.Б., Рожко М.М.	152
МЕТОДОЛОГІЯ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ЕРОЗИВНИХ УРАЖЕНЬ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА У ДІТЕЙ	
Савичук О.В., Зайцева Є.М., Шаповалова Г.І.	154
ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ТВЕРДИХ ТКАНИН ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З УРАЖЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНДЕКСУ НАЙВИЩОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ КАРІЄСУ	
Смоляр Н.І., Боднарук Н.І.	156
ПОШИРЕНІСТЬ АНОМАЛІЙ ЗУБНИХ РЯДІВ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Смоляр Н.І., Лесіцький М.Ю., Лисак Т.Ю.	159
СТОМАТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИ СИНДРОМІ АРНОЛЬДА-КІАРІ І ТИПУ	
Стоян О. Ю., Денисова О. Г.	161
CLINICAL EFFICACY OF DIFFERENTIATED TREATMENT REGIMENS OF CARIES IN IMMATURE PERMANENT TEETH	
Tserakhava T.N., Shakavets N.V, Klenovskaya M.I., Melnikava E.I., Naumovich D.N., Cherniauskaya N.D.	162
ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА У ДІТЕЙ З ВРОДЖЕНИМИ НЕЗРОЩЕННЯМИ ГУБИ ТА ПІДНЕБІННЯ НА ЕТАПІ ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ ЗНІМНОЮ АПАРАТУРОЮ	
Філоненко В.В., Біденко Н.В.	165
ДІАГНОСТИЧНІ КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ПОРУШЕННЯ НОСОВОГО ДИХАННЯ У ДІТЕЙ З ПАТОЛОГІЧНИМИ ВИДАМИ ПРИКУСУ	
Фліс П.С., Вишемирська Т.А.	167

ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦІЛОСТІ ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ ЯК МЕТОД ПРОФІЛАКТИКИ ПОРУШЕННЯ ОКЛЮЗІЇ ТА РОЗВИТКУ ВСЬОГО ОРГАНІЗМУ ДИТИНИ	
Фліс П.С., Вознюк В.П., Петрусь В.В., Табачок Ю.В.....	169
ДИСТАЛІЗАЦІЯ МОЛЯРІВ НА ВЕРХНІЙ ЩЕЛЕПІ ЗА ДОПОМОГОЮ ДИСТАЛІЗАТОРА З ОПОРОЮ НА МІНІ-ІМПЛАНТИ В ДІЛЯНЦІ СЕРЕДИННО-ПІДНЕБІННОГО ШВА	
Фліс П.С., Канюра О.А., Ращенко Н.В., Коваленко А.О., Мельник Б.М.	171
ТРАНСПОЗИЦІЯ ЗУБІВ (ЛІТЕРАТУРНИЙ ОГЛЯД)	
Фліс П.С., Мазка В.В.	173
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ОРТОДОНТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ	
Фліс П.С., Омельчук М.А., Бобокал А.М., Омельчук К.М., Циж А.В., Кириченко Н.А.	176
ПЛАНУВАННЯ ОРТОДОНТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ І ОБСЯГИ ПОСЛУГ, ЯКІ ЗГІДНО З НОРМАТИВОМ РОЗРАХОВАНІ НА ОДНУ ДИТИНУ	
Фліс П.С., Омельчук М.А., Вознюк В.П., Омельчук К.М., Кириченко Н.А. ...	178
ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ АНОМАЛІЙ ПОЛОЖЕННЯ ЗУБІВ ТА ПРИКУСУ З УРАХУВАННЯМ ВІКУ ПАЦІЄНТІВ	
Фліс П.С., Омельчук М.А., Леоненко Г.П., Омельчук К.М., Кириченко Н.А. .	181
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕТЕНЦІЙНИХ АПАРАТІВ ДЛЯ ДИСТАЛЬНОГО ПРИКУСУ	
Фліс П.С., Омельчук М.А., Ращенко Н.В., Омельчук К.М., Кириченко Н.А.	183
УДОСКОНАЛЕННЯ СПОСОБУ РЕТЕНЦІЇ ДИСТАЛЬНОГО ПРИКУСУ	
Фліс П.С., Омельчук М.А., Ращенко Н.В., Циж А.В.	186
THE ORTHODONTIC APPLIANCES FOR TREATMENT OF OPEN BITE BY P. FLIS – V. FILONENKO AND P. FLIS – O. TSYZH – V. FILONENKO	
Flis P., Filonenko V., Tsyzh O.	188
ВПЛИВ ОРТОДОНТИЧНОЇ АПАРАТУРИ НА СТАН КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ АЛЬВЕОЛЯРНОГО ВІДРОСТКА ТА АЛЬВЕОЛЯРНОЇ ЧАСТИНИ ЩЕЛЕП	
Фліс П.С., Циж А.В., Ращенко Н.В., Омельчук М.А., Кириченко Н.А.....	191
ГІНГІВІТ, АСОЦІЙОВАНИЙ ІЗ ЗУБНОЮ БІОПЛІВКОЮ, – АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	
Хоменко Л.О., Остапко О.І., Сороченко Г.В., Голубєва І.М.....	194
РЕВАСКУЛЯРИЗАЦІЯ ЯК МЕТОД ЛІКУВАННЯ ТРАВМ ЗУБІВ З НЕЗАВЕРШЕНИМ ФОРМУВАННЯМ КОРЕНЯ	
Чегертма Е.І., Плиска О.М.	197
ВМІСТ МІНЕРАЛЬНИХ КОМПОНЕНТІВ У РОТОВІЙ РІДИНІ У ДІТЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЯЖКОСТІ ПЕРЕБІГУ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ	
Чухрай Н.Л., Лещук С.Є., Фур М.Б.....	199

ПОШИРЕНІСТЬ МЕЗІАЛЬНОГО ПРИКУСУ У ВІКОВОМУ АСПЕКТІ В ДІТЕЙ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Чухрай Н.Л., Міськів А.Л.	202
ПОШИРЕНІСТЬ ЗУБО-ЩЕЛЕПНИХ АНОМАЛІЙ У ДІТЕЙ З ІНФЕКЦІЙНИМ МОНОНУКЛЕОЗОМ	
Чухрай Н.Л., Савчин С.В., Дубецька-Грабоус І.С.	204
INDICATORS OF EARLY CHILDHOOD CARIES INCIDENCE IN BELARUSIAN CHILDREN ACCORDING TO THE NEW INTERNATIONAL PROTOCOL	
Shakavets N., Antonenka A., Zhylevich A., Svirskaya A.	206
ГУМОРАЛЬНІ ЧИННИКИ ВРОДЖЕНОГО ІМУНІТЕТУ В ЗМІШАНІЙ СЛИНІ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАПАЛЬНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ РОТОГЛОТКИ	
Шматко В.І.	207
МОДЕЛЮВАННЯ ОСТЕОПОРОЗУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ НА ТЛІ ГІПЕРГЛІКЕМІЇ	
Шматко В.І., Шаповалова Г.І., Артемчук А.В.	209
THE EFFECT OF DIET ENRICHED WITH PYROPHOSPHATE (E-450) ON MORPHOLOGICAL CHANGES OF TOOTH GERMS OF MOUSE EMBRYOS	
Yakubova I.I., Ostrianko V.I., Tsypan S.B., Skrypnyk Y.V., Volkova S.V.	211

РОЗДІЛ 4

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ЩОДО ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ ПАЦІЄНТІВ З ПАТОЛОГІЧНИМИ СТАНАМИ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ ТА ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ	
СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ЗАСТОСУВАННЯ АВТОГЕННИХ, БІОГЕННИХ ТА КРІОКОНСЕРВОВАНИХ ТКАНИН У ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВІЙ ТА ПЛАСТИЧНІЙ ХІРУРГІЇ ОБЛИЧЧЯ	
Аветіков Д.С., Локес К.П., Кравченко С.Б.	213
АНАЛІЗ КЛІНІЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ НУКЛЕОТИДНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРИ ПЕРЕЛОМАХ ВИЛИЧНОЇ КІСТКИ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬСЯ ПОШКОДЖЕННЯМ ІНФРАОРБІТАЛЬНОГО НЕРВА	
Баріло О.С., Фурман Р.Л.	215
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ГІГІЄНИ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ СЕРЕД ПАР МОНОЗИГОТНИХ ТА ДИЗИГОТНИХ БЛИЗНЮКІВ	
Білінський О. Я., Костенко Є.Я.	217
ЕКСПРЕСІЯ ВІРУСУ ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ 16 ТИПУ СЕРЕД РІЗНИХ ГІСТОЛОГІЧНИХ ТИПІВ ПЛЕОМОРФНИХ АДЕНОМ СЛИННИХ ЗАЛОЗ	
Бродецький І.С., Маланчук В.О., Дядик О.О., Мірошниченко М.С., Кротевіч М.С.	220

EXPERIENCE OF USE OF THE CONE-BEAM COMPUTED TOMOGRAPHY IN THE DIAGNOSIS OF SALIVARY STONE DISEASE OF SUBMANDIBULAR SALIVARY GLANDS: CLINICAL CASE REPORT	
Vares Ya.E., Filipskyi A.V., Filipaska T.A.	221
ЦЕРВІКО-МАНДИБУЛЯРНА ДИСФУНКЦІЯ. ФОРМИ ТА РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	
Вовк В.В., Неспрядько В.П.	224
МОНОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА ПРЕПАРАТАМИ СЕРРАТИОПЕПТИДАЗИ	
Воловар О.С., Крижанівська О.О.	228
LOCAL CORRECTION OF TISSUE HYPOXIA IN COMPLEX TREATMENT OF PATIENTS WITH GENERALIZED PERIODONTITIS (EXPERIMENTAL STUDY)	
Volovyk I. A., Borysenko A. V.	231
ALZHEIMER'S DISEASE: PERIODONTAL PATHOGENS AS A RISK FACTOR FOR THE DEVELOPMENT	
Harashchuk I.V.	233
КІЛЬКІСНІ ЗМІНИ САЛІВАЦІЇ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ПАРОДОНТА НА ТЛІ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ	
Глуценко Т.А.	235
ВПЛИВ ГЕЛЮ «ФІАЛКА» НА АКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ АНТИОКСИДАНТНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ПАРОДОНТИТУ	
Горбатовська Н.В., Ніколаєва Г.В., Новицький В.Б.	237
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ «GBТ» У ПРОФЕСІЙНІЙ ГІГІЄНІ ПОРОЖНИНИ РОТА	
Горленко Т.І.	239
ІНДИВІДУАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ОКЛЮЗІЙНОЇ ПОВЕРХНІ ПЕРШОГО НИЖНЬОГО МОЛЯРА	
Готич Р.І., Воробець А.Б.	242
КОМБІНОВАНИЙ СПОСІБ МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ З УЛЬТРАЗВУКОВИМ ТА МЕДИКАМЕНТОЗНИМ ОБРОБЛЕННЯМ ПАРОДОНТАЛЬНИХ КИШЕНЬ	
Гриновець І.С., Ріпецька О.Р., Гриновець В.С., Денєга І.С., Бучковська А.Ю.	244
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ МІЦНОСТІ ТА ТРИЩИНІЙКОСТІ ЕЛАСТИЧНИХ ТА АКРИЛОВИХ ПОЛІМЕРІВ ДЛЯ БАЗИСІВ ЗНІМНИХ ПРОТЕЗІВ МЕТОДОМ АКУСТИЧНОЇ ЕМІСІЇ	
Гульовська Р.П., Гульовський Я.Р.	246

ЗАСТОСУВАННЯ CAD/CAM ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ РЕЗЕКЦІЙНОГО ЕНДОПРОТЕЗУ ПІДБОРІДНОЇ ДІЛЯНКИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Дворник В.М., Кузь Г.М., Єрис Л.Б., Тесленко О.І., Тумакова О.Б., Кузь В.С.	248
ВІДМІННІСТЬ АЛЬВЕОЛІТУ ВІД ЛУНОЧКОВОГО БОЛЮ	
Джавдіасл А., Рибачук А.В.	250
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СОРБЦІЙНО-АПЛІКАЦІЙНОЇ ТЕРАПІЇ	
Дікова І.Г., Печковський К.Є., Захарова С.М.	252
ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИРКОНІЄВИХ ДЕНТАЛЬНИХ ІМПЛАНТАТІВ У ХІРУРГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ	
Дмитришин Ю.Б., Панькевич В.В., Пуцько З.П.	255
ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДУ РЕПЛІК ДЛЯ ПРИЖИТТЄВОГО ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІН ПОВЕРХНІ ЕМАЛІ ВІТАЛЬНИХ ЗУБІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ У СКЕНУВАЛЬНОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ МІКРОСКОПІ	
Довганик В.В., Синиця В.В.	257
СУЧАСНІ П'ЄЗОХІРУРГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЛІКУВАННІ ЗАХВОРЮВАНЬ КІСТОК ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ	
Єгізарян О.Г.	259
ОЦІНЮВАННЯ КЛІНІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІКУВАННЯ ГІПЕРЧУТЛИВОСТІ ЗУБІВ НА ТЛІ РЕЦЕСІЇ ЯСЕН	
Іваницька О.С., Іваницький І.О., Буханченко О.П., Гаврильєв В.М., Розколупа О.О.	261
СТАН МІНЕРАЛЬНОГО ОБМІНУ В КІСТЦІ АЛЬВЕОЛЯРНОГО ВІДРОСТКУ ЩУРІВ ПРИ ВПЛИВІ ВНУТРІШНЬОУТРОБНОЇ ГІПОКСІЇ ТА КАРІЄСОГЕННОГО РАЦІОНУ	
Іванов В.С.	263
ПОЄДНАНІ ПРОЯВИ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ РОЗЛАДІВ: СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ	
Клочан С.М.	266
КОМПЛЕКСНЕ ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОГО ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ФОТОДИНАМІЧНОЇ ТЕРАПІЇ	
Кокарь О.О., Дементьєва О.В.	268
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОФІЛАКТИКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЕД ВАГІТНИХ	
Коленко Ю.Г., Колесник К.В.	271
LOCAL IMMUNITY OF THE ORAL CAVITY IN PATIENTS WITH GENERALIZED PERIODONTITIS AND BRONCHIAL ASTHMA	
Kolenko Y.G., Lynovytska O.V., Timokhina T.O.	272

РОЛЬ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ В ПАТОГЕНЕЗІ ХРОНІЧНОГО РЕЦИДИВНОГО АФТОЗНОГО СТОМАТИТУ	
Коленко Ю.Г., Синько А.О.	275
ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ ЗАГОСТРЕНОГО ПЕРЕБІГУ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ В ПАЦІЄНТІВ ІЗ ПСИХОЕМОЦІЙНИМ СТРЕСОМ	
Кононова О.В.	276
ОПТИМІЗАЦІЯ ПЛАНУ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З ФІБРОМАТОЗОМ ЯСЕН З УРАХУВАННЯМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ	
Копчак О.В., Азаров О.В., Черняк С.Я., Айрапетян К.А.	279
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПАРОДОНТОПРОТЕКТОРНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МУКО-ГІНГІВАЛЬНОГО ГЕЛЮ НА РОСЛИННІЙ ОСНОВІ	
Копчак О.В., Береговий О.О.	281
ІН'ЄКЦІЙНІ МЕТОДИ ВІДНОВЛЕННЯ ТКАНИН ПАРОДОНТА ПРИ СПОНТАННОМУ ПАРОДОНТИТІ У ЩУРІВ (ДОКЛІНІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)	
Копчак О.В., Марченко Н.С., Макаренко О.М., Савосько С.І.	283
КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В ТКАНИНАХ ПАРОДОНТА У ХВОРИХ НА ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ ТА ІШЕМІЧНУ ХВОРОБУ СЕРЦЯ	
Копчак О.В., Янішевська Л.М., Янішевський К.А., Куліш А.С.	285
ОСОБЛИВОСТІ НЕКАРІОЗНИХ УШКОДЖЕНЬ ЗУБІВ	
Костишин А.Б., Костишин З.Т., Ільницька О.М., Штурмак В.М.	287
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗМІН У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ДИСФУНКЦІЄЮ СНЩС В РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД COVID-19	
Костюк Т.М., Хомяк К.І.	289
ОЦІНКА СТАНУ ПАРОДОНТА У ПАЦІЄНТІВ З ГЛЮТЕНАСОЦІЙОВАНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ	
Кустрьо Т.В.	292
ЗАСТОСУВАННЯ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ПЛАЦЕНТИ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ФЛЕГМОН ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ	
Личман В. О.	294
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ОЗОНУ НА ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ МІКРОФЛОРИ ПОРОЖНИНИ РОТА	
Локота Ю.Є., Палійчук І.В., Куцик Р.В., Палійчук В.І.	296
ПОРІВНЯННЯ ГЕМОГРАМ ХВОРИХ НА РАК ПОРОЖНИНИ РОТА В РАЗІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОМЕНЕВОЇ ТЕРАПІЇ І ВНУТРІШНЬОАРТЕРІАЛЬНОЇ ПОЛІХІМІОТЕРАПІЇ	
Лунгу В.І., Лунгу К.В.	298

МІКРОЯДРА ЕКСФОЛІАТИВНИХ КЛІТИН БУКАЛЬНОГО ЕПІТЕЛІЮ ЯК МАРКЕР МУТАГЕННОГО ЕФЕКТУ ЦИТОСТАТИКІВ	
Лунгу В.І., Лунгу К.В., Лунгу С.В.	300
ПІДВИЩЕННЯ ПРОТИПУХЛИННОГО ЕФЕКТУ ПРИ ЛІКУВАННІ РАКУ ПОРОЖНИНИ РОТА	
Лунгу В.І., Лунгу К.В., Лунгу С.В.	303
У ХВОРИХ НА РАК ПОРОЖНИНИ РОТА У РАЗІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОМЕНЕВОЇ ТЕРАПІЇ	
Лунгу К.В.	306
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОЗВАРЮВАННЯ М'ЯКИХ ТКАНИН, ВУЗЛОВИХ ШВІВ, ВНУТРІШНЬОШКІРНОГО ШВА ТА ШКІРНОГО КЛЕЮ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	
Маланчук В.О., Жураковська Г.В., Савосько С.І.	310
ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ РЕТЕНЦІЇ ВЕРХНІХ ТРЕТІХ МОЛЯРІВ	
Мартинець М.Я., Олійник А.Г., Угляр І.М., Палій А.В., Лука М.М.	312
МЕТОД ЛІКУВАННЯ ДЕСКВАМАТИВНОГО ГЛОСИТУ НА ТЛІ ХВОРОБ ТРАВНОГО ТРАКТУ	
Марченко А.В., Дев'яткіна Т.О., Литовченко І.Ю., Розколупа Н.В., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В., Чечотіна С.Ю.	314
МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИСЕПТИКА ЦИТЕАЛ В ЕНДОДОНТІЇ	
Марченко А.В., Литовченко І.Ю., Костиренко О.П., Сідаш Ю.В., Іленко-Лобач Н.В.	316
ОСТЕОРЕГЕНЕРАТИВНА АКТИВНІСТЬ ПЕРІОСТУ В ДІЛЯНКАХ НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ КІСТОК, УРАЖЕНИХ КІСТОЗНИМИ УТВОРЕННЯМИ РІЗНОГО ГЕНЕЗУ	
Мокрик О.Я., Гаврильців С.Т., Ломницький І.Я., Ковпак Л.В.	318
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ЛІКУВАННЯ АТОПІЧНОГО ХЕЙЛІТУ	
Несин О.Ф., Печковський К.Є., Печковська І.М., Тівоненко Л.І.	321
ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ЧЕРВОНОГО ПЛОСКОГО ЛИШАЮ	
Несин О.Ф., Регурецька Р.А.	323
ОСОБЛИВОСТІ ПРОТЕЗУВАННЯ ЗА ПОВНОЇ ВТРАТИ ЗУБІВ У ОСІБ СТАРЕЧОГО ВІКУ	
Неспрядько В.П., Богатирьова Д.І.	325
ЦИФРОВИЙ МЕТОД АНАЛІЗУ ПЛОЩІ ФАСЕТОК СТЕРТОСТІ ЗУБІВ. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ VRUXSCHECKER	
Неспрядько В.П., Невинний Г.М.	328

ДОСЛІДЖЕННЯ МІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА В ТКАНИНАХ КРАЙОВОГО ПАРОДОНТА ПІСЛЯ ПРОВЕДЕННЯ РЕТРАКЦІЇ У ПАЦІЄНТІВ З РІЗНИМ БІОТИПОМ ЯСЕН	
Неспрядько В.П., Терехов С.С.	331
РЕЗУЛЬТАТИ БІОХІМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ АНТИОКСИДАНТНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГЕЛЮ «МУМІЄ» В УМОВАХ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ПАРОДОНТИТУ	
Новицька І.К., Друм М.Б., Косенко Д.К.	334
АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГІДРОГЕЛЕВИХ ПОВ'ЯЗОК ПРИ ОДОНТОГЕННИХ АБСЦЕСАХ ТА ФЛЕГМОНАХ	
Огоновський Р.З., Мельничук Ю.М., Погранична Х.Р., Слободян Р.В.	337
ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ CAD/CAM ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ З ПЕРЕЛОМАМИ ГОЛОВКИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Павличук Т.О., Чепурний Ю.В., Копчак А.В.	339
ЗАСТОСУВАННЯ ФІБРИНУ, ЗБАГАЧЕНОГО ТРОМБОЦИТАМИ (A-PRF), ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ РАДИКУЛЯРНИХ КІСТ ЩЕЛЕП, ЩО НАГНОЇЛИСЯ	
Панькевич А.І., Колісник І.А., Гоголь А.М.	341
АЛГОРИТМ ДІАГНОСТИКИ ОСТЕОПОРОЗУ АЛЬВЕОЛЯРНОЇ КІСТКИ У ХВОРИХ НА ЗАПАЛЬНІ, ДИСТРОФІЧНО-ЗАПАЛЬНІ ТА ДИСТРОФІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ПАРОДОНТА	
Печковський К.Є., Несин О.Ф., Печковська І.М.	343
КОМПЛЕКСНА ДІАГНОСТИКА ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ РОЗЛАДІВ У ПАЦІЄНТІВ, ЯКИХ ЛІКУВАЛИ З ПРИВОДУ ТРАВМАТИЧНИХ ПЕРЕЛОМІВ СУГЛОБОВОГО ВІДРОСТКА НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Погранична Х.Р., Огоновський Р.З., Мельничук Ю.М.	345
ПОРУШЕННЯ МІНЕРАЛЬНОЇ ЩІЛЬНОСТІ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ У ХВОРИХ НА ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ З ОСТЕОПЕНІЄЮ	
Пюрик В.П., Деркач Л.З., Ярмошук І.Р.	347
КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ФІБРОЗНОЇ ОСТЕОДИСПЛАЗІЇ ВЕРХНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Пюрик В.П., Тарнавська Л.В., Домбрович С.В.	349
ЧАСТОТА ТКАНИННОЇ СЕНСИБІЛІЗАЦІЇ ДО КІСТКОВОГО АНТИГЕНУ У ХВОРИХ З ГЕНЕРАЛІЗОВАНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ПАРОДОНТА ПРИ НЕРВОВІЙ АНОРЕКСІЇ	
Решетник Л.Л., Антоненко М.Ю.	351
НАСЛІДКИ ШТУЧНОГО КОНТРАСТУВАННЯ ПРОТОК ПРИВУШНОЇ СЛИННОЇ ЗАЛОЗИ ПРИ ХРОНІЧНОМУ ПАРОТИТІ	
Рибалов О.В., Андриянова О.Ю., Яценко П.І., Правда А.В.	353

THE ROLE OF ANNUAL PROPHYLACTIC EXAMINATIONS IN THE PREVENTION OF PERIODONTAL DISEASES	
Ripetska O., Hrynovets V., Deneha I., Buchkovska A., Dovhanyk V.	355
ЗАКОНОМІРНОСТІ ДИНАМІКИ ЩІЛЬНОСТІ ТА МІНЕРАЛЬНОГО СКЛАДУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ ЩУРА НА ТЛІ ОПІОЇДНОГО ВПЛИВУ ТА ПІСЛЯ ЙОГО ВІДМІНИ	
Рудницька Х.І., Согуйко, Р.Р., Масна З.З., Масна-Чала О.З., Адамович О.П., Чалий Т.В., Коцаренко М.В.	357
CLINICAL ASPECTS OF PERIODONTAL TISSUE ADAPTATION TO OCCLUSION LOAD IN PATIENTS WITH CHRONIC GENERALIZED PERIODONTITIS	
Sergeieva A.V., Timokhina T.O., Khrol N.S.	360
ПСИХОПАТИЧНІ СТАНИ ПАЦІЄНТІВ ТА ЇХ СПЕЦИФІКА У СТОМАТОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ-ПАРОДОНТОЛОГА	
Сергеева І.Є.	362
СТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ВИБОРУ СТОМАТОЛОГАМИ РІЗНИХ МЕТОДИК ДЕСЕНСИБІЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ ГІПЕРЕСТЕЗІЇ ЗУБІВ (АНАЛІЗ АНОНІМНОГО АНКЕТУВАННЯ)	
Симоненко Р.В., Тирса О.В., Філоненко Т.В.	365
PECULIARITIES OF EXAMINATION AND SURGICAL TREATMENT OF PATIENTS WITH SKIN AND ORAL MUCOSA IN ORAL AND MAXILLOFACIAL SURGERY	
Skikeych M.G., Mukovoz O.E., Voloshyna L.I.	367
ОЦІНЮВАННЯ НАПРЯМКІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ МАЛИХ ДЕФЕКТІВ ЗУБНИХ РЯДІВ ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ М.ХАРКОВА	
Слинько Ю.О.	370
ЗМІНИ РЕОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ КРОВІ ПІСЛЯ РОЗКРИТТЯ ОДОНТОГЕННИХ ФЛЕГМОН ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ДІЛЯНКИ	
Стебловський Д.В., Бондаренко В.В., Локес К.П., Кудря А.І.	372
CARIES VACCINE: PERSPECTIVES OF CREATION	
Strochenko Ye.O.	374
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ КЛІНІЧНИХ ОЗНАК У ПРОЦЕСІ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ У ХВОРИХ З ПІДОЗРОЮ НА СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНІ РОЗЛАДИ	
Телішевська У.Д., Телішевська О.Д., Михайлович М.Ю.	376
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ УЛЬТРАСОНОГРАФІЇ В ДІАГНОСТИЦІ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ РОЗЛАДІВ ТА МОНІТОРИНГУ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ НА ПРИКЛАДІ КЛІНІЧНОГО ВИПАДКУ	
Телішевська У.Д., Телішевська О.Д., Слободян Р.В.	378

ВІДДАЛЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДВОКОМПОНЕНТНИХ ПАЦІЄНТСПЕЦИФІЧНИХ ЕНДОПРОТЕЗІВ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА	
Терлецький Р.О., Чепурний Ю.В., Копчак А.В.....	380
МІСЦЕВИЙ ІМУНІТЕТ ПОРОЖНИНИ РОТА У ХВОРИХ НА ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ ТА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ	
Тімохіна Т.О., Несин О.Ф., Печковський К.Є	382
ЗМІНИ КЛІНІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У РУБЦЕВОЗМІНЕНИХ ТКАНИНАХ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ФОРМУВАННЯ ЇХ У РАЗІ ЗАСТОСУВАННЯ КРІОЕКСТРАКТУ ПЛАЦЕНТИ НА ІНТРАОПЕРАЦІЙНОМУ ЕТАПІ	
Торопов О.А.	385
ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ З ДЕФЕКТАМИ ОРБИТИ	
Чепурний Ю.В., Копчак А.В.....	387
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДІВ КОРЕКЦІЇ ОКЛЮЗІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ОКЛЮЗІЙНОЇ РІВНОВАГИ ПРИ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОМУ ПАРОДОНТИТІ І СТУПЕНЯ ЗА УМОВ БЕЗПЕРЕРВНОГО ЗУБНОГО РЯДУ	
Червонна Н.В., Неспрядько В.П., Проценко А.М.	389
КЛІНІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПАЦІЄНТОСПЕЦИФІЧНИХ ІМПЛАНТАТІВ, ВИГОТОВЛЕНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЇ СЕЛЕКТИВНОГО ЛАЗЕРНОГО СПІКАННЯ ТИТАНУ (DMLS) У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ДЕФЕКТАМИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Черногорський Д.М., Воллер М.В., Копчак А.В.....	391
ДОСВІД ФІЗІОТЕРАПЕВТИЧНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ ГОСТРОГО АЛЬВЕОЛІТУ	
Чумаченко О.В., Топчій Д.В.....	393
ОСОБЛИВОСТІ ЗНЕБОЛЕННЯ ЗУБІВ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ	
Чумаченко О.В., Топчій Д.В.....	395
ТЯЖКІСТЬ ПОЄДНАНОЇ ЧЕРЕПНО-ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ТРАВМИ У ПАЦІЄНТІВ З ПЕРЕЛОМАМИ КІСТОК ЛИЦЕВОГО СКЕЛЕТА	
Шуминський Є.В., Копчак А.В.	397

2. Liebana, J.; Castillio, A.M., Alvares, M. (2004). Periodontal Diseases: Microbiological considerations. Med. Oral Patol. Oral Cir. Bucat: Suppl, pp S 75–91.
3. Axelson, P., Nystrom, B., Lindhe J. (2004). The Long-term effect of a plaque control program on tooth mortality, caries and periodontal disease in adults. Results after 30 years of maintenance. // J. Clin. Periodontol., 31(9), pp 749–754.
4. Periodontal Screening and Recording Index – PSR. Ainamo et al. 1982, WHO, 1997.3 Barbe, AG, Javadian, S, Rott, T, et al. Objective masticatory efficiency and subjective quality of masticatory function among patients with periodontal disease. J. Clin. Periodontol., 2020; 47: 1344–1353.

ПСИХОПАТИЧНІ СТАНИ ПАЦІЄНТІВ ТА ЇХ СПЕЦИФІКА У СТОМАТОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ-ПАРОДОНТОЛОГА

Сергєєва І.Є.

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця,
кафедра терепевтичної стоматології
м. Київ, Україна

Основою ятрогенної психічної травми пацієнтів є гострі або хронічні чинники, які стосуються лише конкретної людини, та принижують гідність особистості. До цих чинників належать висловлювання лікаря, які загрожують стану здоров'я пацієнта, що часом супроводжується психічними або фізичними стресами і навіть може спричинити невротичну реакцію.

Ці проблеми можуть виникати щодня на прийомі в лікаря-пародонтолога. Насамперед пацієнти з генералізованим пародонтитом – довгостроковим запальним процесом, відвідують стоматологічні заклади різного рівня. Захворювання супроводжується місцевими проявами запалення та естетичними деформаціями, що проявляється кровоточивістю ясен, набряклістю, рухливістю та зміщенням зубів, постійним неприємним запахом із порожнини рота.

Окрім місцевих проявів, у пацієнтів формуються неадекватні установки: тривожність очікування, пов'язана з видаленням зубів, дизартрією, канцерофобією, неспроможністю фізичної привабливості під час фізичних, сексуальних стосунків, можливістю інфікувати близьких людей тощо.

Перший контакт лікаря-пародонтолога триває в клініці зазвичай недовго, але упродовж цього часу йому потрібно розібратися з клінічною картиною та емоційним станом пацієнта (синдром болю,

безсонні ночі, дискомфорт, який виникає під час споживання їжі). Некомпетентність або недостатнє професійне лікування формує психопатичний стан пацієнта, змінює реактивність організму.

Насамперед виникає неврастенія на тлі хронічної психічної травми або психічного перенапруження.

У практиці стоматолога, окрім професійних фобій у пацієнта (страх перед бормашиною, біль, що виникає під час лікування, інфікування від інструмента, вигляд крові тощо) виникають неврозоподібні стани. Серед цієї групи станів потрібно враховувати розвиток астенічного синдрому. Найбільш характерними його ознаками є: дратівливість, підвищена втомлювальність, зниження уваги та працездатності, різке коливання настрою. При астенії у пацієнтів виникають різні психопатичні синдроми, фобії, іпохондричні та депресивні стани. У цьому випадку лікар-пародонтолог має направити пацієнта до сімейного лікаря та невролога згідно з принципом комплексного лікування. Таким чином, у стоматологічній практиці лікаря-пародонтолога потрібно орієнтуватися не лише на локальну симптоматику, а й на особливості характеру пацієнта як особистості. Це передбачає в перше відвідування визначити лікарем такі чинники:

1. Пацієнт – це людина, котра потребує до себе уваги та всебічного аналізу як особистість.
2. Будь-яке втручання, що передбачає благополуччя або поліпшення стану здоров'я, для пацієнта має першочергове значення.
3. Кожна людина володіє індивідуальною спроможністю реагувати своїми емоційними діями на навколишні реалії.
4. Поряд із «нормативними» характерологічними властивостями існують патохарактерологічні зміни, які потрібно вчасно враховувати під час прийому хворих із патологією пародонта.
5. Адекватний психокоригуючий підхід до хворих із патологією пародонта буде успішним, якщо пародонтолог володіє інформацією про супутній стан невротичних симптомів у цього пацієнта та диференціювати підходи до особливостей його характеру, що значно полегшує спілкування з пацієнтом і позбавить труднощів у комплексному лікуванні.

Висновки. Стоматолог-пародонтолог має враховувати психопатологічні прояви у хворих із генералізованим пародонтитом, вибирати

тактику спілкування та лікування, базуючися на принципах деонтології. Під час прийому лікаря у пацієнтів можуть виникати такі стани:

- А. Психози: ясність свідомості стосовно існуючих обставин і стану здоров'я, двосторонній продуктивний контакт, депресія, особливості поведінки (агресія). Тактика: консультації психоневролога.
- Б. Психопатія: порушення адекватної емоційної реакції на слово, інтенсивність болю, стан навколишніх обставин, конфліктність, агресивність. Тактика: індивідуальний підхід, вимогливість, яка поєднується з повагою, при ексцесах: парадоксальна поведінка (заспокійливе лагідне звернення до пацієнта, можливий прийом поза чергою або більш уважне ставлення).
- В. Неврози: емоційна вегетативна лабільність, збільшення пітливості шкіри рук, обличчя, вазомоторні реакції, заклопотаність щодо свого стану здоров'я, фіксація своїх скарг. Тактика: загальна орієнтація на стан здоров'я, контроль артеріального тиску та пульсу, відволікати, коли з'являються симптоми фобії, переривчастість або припинення маніпуляцій, що пов'язані з виникненням болю, дати седативні рослинні засоби, після чого швидко закінчити маніпуляції.

Запропонований диференційний підхід дає змогу цілеспрямовано обстежити хворих із генералізованим пародонтитом і провести комплексне лікування.

Література

1. Стоименов Й.А., Стоименова М.Й., Коева П.Й., Психиатрический энциклопедический словарь. – К: «МАУП», 2003.– С. 572–915.
2. Аведикова А.С. Особенности психофармакотерапии больных с пограничными психическими расстройствами // Психиатрия и психофармакотерапия. –2003–Т5, №3. – С. 13–17.
3. Лаутербак В. Эффективность психотерапии: критерии и результаты оценки. Психотерапия: от теории к практике // Материалы 1 съезда Российской Психотерапевтической Ассоциации. – СПб.: изд. Психотерапевтического института им. В.М. Бехтерева, 1995. – С. 28–41.